

Notulen Expertisetafel 7 november 2018

Aanwezig: Marcel van Winsen (bewonerscomité), Petra Boers (bewonerscomité), Robert de Kort (bewoner), Marvin Biljoen (wijkraadlid), Theo Coskun (wijkraadlid), Ella van der Hout (geohydroloog), André Rodenburg (watermanager), Kees Bos (rioolbeheerder), Jasper Overbeeke (ingenieur), Stephan de Bruin (onafhankelijk technisch voorzitter), Onno de Vries (procesbegeleider), Kim Kreeft (secretaris), Mechiel van Appeldoorn (Hoogheemraadschap).

Afwezig (met kennisgeving): Pepijn van Lobenstein (Havensteder) en Jan Stoker (funderingsloket).

Start: 17:00 uur

Locatie: Wijkcoöperatie (Zomerhofstraat 75)

1. Opening en vaststellen agenda

Stephan opent de vergadering om 17:30 uur en heet iedereen van harte welkom. Havensteder en Jan Stoker zijn afwezig. Petra Boers is bewoner van de Agniesebuurt en lid van het bewonerscomité Droge Voeten. Zij neemt vandaag voor het eerst deel aan de ET.

Agendapunten 4 (hoofdrichtingen) en 5 (voorkeursscenario's) worden verplaatst naar de volgende ET-vergadering. Bij de eerstvolgende bijeenkomst van de WCA op a.s. 20 november worden door de stakeholders de criteria aangescherpt. De aangepaste lijst met criteria vormen het toetsingskader voor de beoordeling en afweging van de voorkeursscenario's. Vanaf agendapunt 3 wordt er direct doorgegaan naar punt 6 (inventarisatie van onderzoeken).

Er wordt besproken wat er met de criteria gedaan gaat worden nadat deze zijn vastgesteld door de WCA. Voorgesteld wordt om een beoordelingsmatrix te hanteren met een waarderingcijfer per criteria per scenario.

De agenda wordt na correctie door allen goedgekeurd en vastgesteld.

2. Vaststellen verslag vorige bijeenkomst, vrijgeven voor communicatie en openstaande acties

Er zijn een paar opmerkingen op het verslag van de vorige bijeenkomst op 18 oktober jl.

- Er zijn onterecht agendapunten doorgeschoven naar dit overleg. Agendapunt 4 (hoofdrichtingen) en 5 (voorkeursscenario's) kunnen pas na de WCA-bijeenkomst op 20 november behandeld worden. We hebben het tijdens dit overleg alleen over agendapunt 6 (inventarisatie onderzoek). **De vorige notulen worden door Kim ook aangepast.**
- Bewoner Marcel uit zijn zorg over de informatie-uitwisseling tussen dit gebiedsproces en het Rotterdamse Deltaplan. Kennisdeling vindt de ET belangrijk. Echter, volgens een aantal leden zijn de mensen die aan het Deltaplan werken nog niet concreet met oplossingen bezig en dient dit gebiedsproces het Deltaplan te voeden in plaats van andersom. Bovendien zijn de

ambtelijke lijntjes kort: tussen de experts van de ET en het Deltaplan wordt samengewerkt.

Actie: Onno vraagt Johan Verlinde om een concrete digitale presentatie met de uitleg van hun werkzaamheden en bevindingen digitaal te delen met de ET. Als hierover vragen ontstaan, kunnen we hem op een later moment laten aanschuiven. Sowieso wordt een vertegenwoordiger van het Deltaplan uitgenodigd als de ET oplossingen presenteert aan de WCA.

- Er wordt nog gewacht op een juridische factsheet. Dit factsheet betreft een algemeen kader met de verantwoordelijkheden (rechten en plichten) en taken van de verschillende partijen. De factsheet wordt op dit moment beoordeeld door een onafhankelijke jurist. **Actie: Na de juridische toets legt Onno de factsheet aan de ET voor.** Ieder lid kan daarna individueel teruggeven met welke vragen hij/zij nog blijft zitten. Als er n.a.v. de oplossingsrichtingen en scenario's nog behoefte is aan meer specifiek juridisch advies (in relatie tot gewijzigde grondwaterstanden) blijft dit mogelijk. De ET nodigt dan een jurist uit die e.e.a. op juridisch vlak kan verhelderen.
- **Actie: Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van het organogram. Zodra er een nieuwe opzet klaar is, wordt deze gedeeld met de ET.**
- De vragenlijst zoals die vorige ET-bijeenkomst is samengesteld, wordt nog een keer doorgelopen. Bewoner Marcel haalt een aantal quotes uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) aan. De ET vraagt zich af in hoeverre er vanuit dit document een vertaalslag is gemaakt naar de criteria voor het rioolplan van de Agniesebuurt. **Actie: Er wordt nog een vraag toegevoegd aan de lijst met vragen voor de WCA specifiek gericht aan de gemeente: welke vertaalslag is gemaakt vanuit het beleidskader van het GRP naar de uitgangspunten (criteria) voor het waterhuishoudingsplan van de Agniesebuurt?**
- **Actie: Omdat Jan Stoker afwezig is tijdens deze 4^e bijeenkomst wordt zijn actiepunt 'inventarisatie funderingen Agniesebuurt' doorgeschoven naar de volgende keer.**
- Een deel van de informatiebehoefte (beschikbare onderzoeksresultaten) die vandaag als huiswerk op de agenda staan (zoals ervaringsbeleving en bouwkundige kenmerken) moeten worden aangeleverd door Havensteder. Er wordt benoemd dat het een grote zorg is van de ET dat Havensteder niet aanwezig is tijdens de overleggen. Onno meldt hierover dat de betrokkenheid van Havensteder op dit moment onderwerp van gesprek is met Havensteder.

Notulen en vragenlijst worden vervolgens met enkele correcties (zie boven) door allen goedgekeurd en vastgesteld.

3. Inventarisatie van onderzoeken/ gegevens die beschikbaar zijn en benoemen aan welke informatie nog behoefte is en welk onderzoek hiervoor eventueel moet worden verricht.

Naar aanleiding van criteriapunt 9 (expertisetafel) is er ten behoeve van deze 4^e bijeenkomst een inventarisatie gemaakt van beschikbare gegevens/ informatie en onderzoeken. Een aantal leden heeft kaarten en onderzoeksresultaten meegenomen. Deze presenteren zij aan de rest van de ET.

- Grondwaterstanden peilbuizen
Op de kaart is zichtbaar waar in de Agniesebuurt peilbuizen zijn geplaatst en de grondwaterstanden monitoren. Zowel openbaar gebied als in privaat terrein (binnentuinen). De gemeente is bereid om in alle binnenterreinen peilbuizen te plaatsen om zo het effect van de lokale bodemomstandigheden in beeld te kunnen brengen. Het doel van dit onderzoek is een 0-situatie vastleggen met voldoende vermazing en om een meetreeks op te bouwen. Omdat het particulier eigendom betreft, is medewerking van bewoners en wijkraad nodig. **Ella doet een voorzet voor een meetplan en deelt dit via mail met de ET zodat** deze de volgende ET-bijeenkomst gezamenlijk beoordeeld en vastgesteld kan worden. Ook laat zij het meetplan nog beoordelen door een onafhankelijk expert. De wijkraad en het bewonerscomité bekijken nadat het definitief meetplan is vastgesteld hoe zij de gemeente kunnen assisteren bij het benaderen van bewoners.
- Huidige fysieke staat van de woningen (souterrains (diepte en isolatie) en kelders)
De ET denkt na over een manier om dit in kaart te brengen. Het idee ontstaat om een bewonersenquête uit te sturen. Ook Havensteder zal hier een grote rol in hebben omdat zij het overgrote deel van de woningen in bezit heeft. **Onno vraagt of Havensteder het volgende kan aangeven:**
 - Op kaartniveau wat hun bezit is
 - Alle bouwkundige kenmerken van de woningen
 - Diepte van kelders en souterrains
 - Souterrains hebben wel/geen deur aan de achterkant
 - Hoeveel % verharding in de binnentuinen?
 - Is er funderingsherstel gedaan?
 - Staat het huis op betonnen of houten funderingspalen?
 - Ervaren overlast in tuinen

Particuliere eigenaren worden d.m.v. een bewonersenquête gevraagd onder andere bovenstaande informatie aan de gemeente door te geven.

Actie: De ET denkt na over wat ze precies willen weten en via welke vraagstelling. Tijdens de volgende bijeenkomst stellen we hiertoe gezamenlijk een vragenlijst vast. De data die we ophalen vullen we met themakaarten in op een overzichtsplattegrond. We kunnen een onderzoek onder bewoners van de Bloemenbuurt als voorbeeld gebruiken. **Actie: Ella vraagt het bewonersonderzoek in de bloemenbuurt op.** Het idee ontstaat om aan de hand van (ontbrekende) enquêteresultaten een woningcoach langs te sturen bij particuliere woningen die middels een quick-scan de globale bouwkundige kenmerken inventariseert.

- Ligging/hoogte van de (binnen)tuinen
De hoogtekkaart die Ella op tafel legt, is een goede gegevensbron, zeer gedetailleerd (specifiek

satellietbeeld, nauwkeuriger dan AHN3).

- Huidige ervaren wateroverlast (tuin/kelder/souterrain/straat)
Jasper heeft een kaart en een Excellijst van (KCC) waarnemingen, klachten en meldingen die betrekking hebben op wateroverlast in de periode 2005 – 2017. Tussen de meldingen zitten echter ook situaties met verstopte kolken die het overlastbeeld vertroebelen. **Actie: Jasper maakt van elk type probleem een aparte kaart en filtert niet-relevante meldingen eruit.**
 - Huidige staat van fundering
Volgt deels via Jan Stoker en deels via Havensteder en bewonersenquête.
 - Bomeninventarisatie
Is een vraag aan de WCA op dinsdagavond 20 november a.s. De ET verzoekt de gemeente om een bomeninventarisatie te laten uitvoeren naar de bomen in de binnentuinen. **Actie: Stephan vraagt bomeninventarisatie uit aan projectbureau.**
 - Klimaatstresstest
Deze kaarten zijn het resultaat van een modelberekening en fungeren als de uitkomst van een stresstest. Het biedt enkel een globaal beeld (ordegrootte) maar is echter geen betrouwbare weergave van de werkelijke overlast (wat voor ons onderzoek interessant en relevant is. **Actie: Jasper legt relevante klachten op de kaart van het model. Actie: Wijkraad vult klimaatstresstest aan met ervaren overlast op straatniveau.** Ervaren klachten in binnentuinen en op straat halen we op via de vragenlijst van de bewonersenquête.
 - Te verwachten klimaatverandering en bodemdaling
Er is een kaart met de weergave van de bodemdaling (zettingssnelheid) van de wijk. ET vraagt zich af of er per blok nog gedetailleerdere informatie beschikbaar is? Dit om de relatie tot de bodemsamenstelling, maaiveldhoogtes en grondwaterstanden in de Agniesebuurt te kunnen vaststellen. Zou ook helpen om de staat van de panden te kunnen duiden. En het effect van mogelijke maatregelen te kunnen inschatten. **Actie: André vraagt na of een verfijning van deze kaart mogelijk is.**
 - Huidige en toekomstige grondwateroverlast en -onderlast in de Agniesebuurt
Hierover is geen informatie meegenomen naar de ET. Dit aspect wordt opgenomen in de vragenlijst van de bewonersenquête.
 - Huidige bouwkundige staat van de woningen
Zoals eerder vermeld wordt dit opgehaald bij Havensteder en via bewonersenquête.
4. Externe communicatie over Expertisetafel
Tijdens dit agendapunt wordt kort vooruitgekeken op de eerstvolgende WCA-bijeenkomst. De WCA wordt voorafgaand aan de bijeenkomst op 20 november gemaild met het verzoek of alle stakeholders afzonderlijk de vragen van de ET willen beantwoorden. De antwoorden van de individuele partijen kunnen dan tijdens de bijeenkomst ter kennisgeving worden gepresenteerd. Vragen die aanleiding vormen voor een dialoog, worden centraal doorgenomen en beantwoord. Volq

zorgt voor een efficiënte werkvorm.

De voorlopige agenda van de bijeenkomst ziet er als volgt uit:

- Opening
- Terugkoppeling en vooruitblik ET
- Dialoog over centrale vragen van de ET aan de WCA
- Vragenronde van ET aan WCA
 - o Met betrekking tot de specifieke vragen die zijn gesteld aan individuele leden van de WCA over door hen ingebrachte criteria
- Vastleggen criteria door WCA
- Planning en vervolg
- Afsluiting

5. Afsluiting en actiepunten

Bij de afsluiting is er een vragenronde waarbij specifiek naar de ervaringen van de deelnemers ten aanzien van de vergaderingen wordt gevraagd.. Er wordt een aantal punten over de huidige vorm/opzet benoemd, namelijk:

- Bij aanvang van overleg graag sneller tot de inhoudelijke punten komen (minder tijd aan agenda en verslag besteden).
- Alle deelnemers vinden dat het overleg strenger en concreter mag worden aangestuurd.
- In coproductie kunnen deelgroepjes agendapunten voorbereiden zodat we tijdens de bijeenkomsten sneller de diepte in kunnen en we meer resultaat boeken. Alle deelnemers vinden dit een goed idee en zijn dus akkoord.

Verder krijgt de ET een nieuw vergaderschema omdat in overleg de agenda's van de vorige en deze bijeenkomst zijn aangepast. (alle data blijven wel gelijk). **Actie: Het nieuwe vergaderschema wordt z.s.m. (liefst met de notulen) gedeeld. Stephan past deze na de WCA-bijeenkomst van 20 november aan.**

Alle gemaakte afspraken en acties staan in dit document aangegeven met vetgedrukte letters. Hieronder nog in het kort de afspraken die gemaakt zijn:

- Er zijn onterecht agendapunten doorgeschoven naar dit overleg. De notulen van de 3^e bijeenkomst worden door Kim aangepast.
- Onno vraagt Johan Verlinde om een concrete digitale presentatie met de uitleg van hun werkzaamheden en bevindingen en nodigt het Deltaplan uit als ET haar advies aan WCA presenteert.
- Juridische factsheet wordt door Onno met de leden gedeeld na beoordeling door een onafhankelijke jurist. Leden geven daarna aan over ze nog vragen over de factsheet hebben.
- Er wordt gewerkt aan een nieuwe versie van het organogram en zodra er een nieuwe opzet klaar is, wordt deze gedeeld met de ET door Onno.

- Er wordt door Kim nog een vraag toegevoegd aan de lijst met vragen voor de WCA: welke vertaalslag is gemaakt van de GRP naar de uitgangspunten (criteria) van het waterhuishoudkundigplan voor de Agniesebuurt?
- Inventarisatie funderingen van Jan Stoker wordt op de agenda van 29 november gezet.
- Ella stuurt via mail een voorzet voor een meetplan m.b.t. de plaatsing van nieuwe peilbuizen.
- Ella vraagt het bewonersonderzoek in de bloemenbuurt op.
- De ET denkt na over wat ze precies wil weten van bewoners. Tijdens de volgende bijeenkomst stellen we gezamenlijk een vragenlijst op.
- Wijkraad vult kaart met wateroverlast (stresstest t.a.v. wateroverlast) aan met waarnemingen en meldingen op straatniveau.
- Jasper maakt op basis van de gemelde wateroverlastklachten een betrouwbare kaart (filtert niet-relevante meldingen eruit).
- Stephan vraagt bomeninventarisatie op bij projectbureau van de gemeente.
- André vraagt na of een verfijning van de bodemdalingskaart mogelijk is.
- Het nieuwe vergaderschema wordt na de WCA-bijeenkomst van 20 november door Stephan opgesteld en z.s.m. gedeeld.
- Onno vraagt of Havensteder de huidige fysieke staat van de woningen (souterrains (diepte en isolatie) en kelders) kan aangeven op basis van:
 - Op kaartniveau wat hun bezit is
 - Alle bouwkundige kenmerken van de woningen
 - Diepte van kelders en souterrains
 - Souterrains hebben wel/geen deur aan de achterkant
 - Hoeveel % verharding in de binnentuinen?
 - Is er funderingsherstel gedaan?
 - Staat het huis op betonnen of houten funderingspalen?
 - Ervaren overlast in tuinen